

Sivistyslautakunta

Aika 12.04.2022 klo 17:00 - 18:04

Paikka Teams-yhteys

Käsitellyt asiat

§	Otsikko	Sivu
§ 28	Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus	53
§ 29	Pöytäkirjan tarkastajat	54
§ 30	Sivistyslautakunnan alaisten viranhaltijapäätösten tiedoksi saattaminen	55
§ 31	Opetustuntiresurssi lukuvuonna 2022-2023	56
§ 32	Varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen indeksitarkistus 1.2.2022 alkaen	57
§ 33	Lappeenrannan kaupungin erityisryhmien uinti- ja kuntosalikortin myöntäminen taipalsaarelaisille	58
§ 34	Viestittävät asiat / Sivistysjohtajan ajankohtaiset	61
§ 35	Muut asiat	62

OSALLISTUJAT

	Nimi	Tehtävä	Lisätiedot
Läsnä	Kuokka Jaana Kolhonen Ilpo Kortelainen Aarne Ohtamaa Leea Peuha Leo Siitonen Kirsti Aaltonen Aino Anna-Mari Summanen	puheenjohtaja varapuheenjohtaja jäsen jäsen jäsen jäsen nuorisovaltuuston edustaja sivistysjohtaja, esittelijä, pöytäkirjanpitäjä varajäsen	 pöytäkirjantarkastaja pöytäkirjantarkastaja
	Häkkinen Matti		
Poissa	Parta Heli Sari Taskila Kari Kuuramaa		

Allekirjoitukset

Jaana Kuokka
puheenjohtaja

Anna-Mari Summanen
pöytäkirjanpitäjä

Käsitellyt asiat

28 - 35

Pöytäkirjan tarkastus Taipalsaaren kunta 25.4.2022

Leea Ohtamaa
pöytäkirjantarkastaja

Leo Peuha
pöytäkirjantarkastaja

Pöytäkirjan nähtävilläpito

Pöytäkirja pidetään hallintosäännön 149 §:n mukaisesti nähtävänä kunnan verkkosivuilla, siten kuin kuntalain 140 §:ssä tarkemmin säädetään.

Sivistyslautakunta

§ 28

12.04.2022

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Sivla 12.04.2022 § 28
178/00.02.09/2021

Esityslista on lähetetty hallintosäännön § 128 - 130 mukaisesti sähköisesti 7.4.2022 toimielimen jäsenille ja muille, joilla on kokouksessa läsnäolo-oikeus tai -velvollisuus. Esityslista julkaistaan lisäksi kunnan verkkosivuilla.

Päätös

Puheenjohtaja totesi kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Sivistyslautakunta

§ 29

12.04.2022

Pöytäkirjan tarkastajat

Sivla 12.04.2022 § 29
179/00.02.09/2021

Pöytäkirja tarkastetaan sähköisesti (Sivla 6.9.2021) ja asetetaan nähtäville kunnan verkkosivuille hallintosäännön 148 - 149 §:n mukaisesti siten kuin kuntalain 140 §:ssä tarkemmin säädetään. Pöytäkirjan tarkastajat valitaan kokouksessa.

Päätös

Pöytäkirjantarkastajiksi valittiin Leea Ohtamaa ja Leo Peuha.

Sivistyslautakunta

§ 30

12.04.2022

Sivistyslautakunnan alaisten viranhaltijapäätösten tiedoksi saattaminen

Sivla 12.04.2022 § 30
180/00.02.09/2021

Valmistelija: Anna-Mari Summanen, sivistysjohtaja
p. 0400 151 445
anna-mari.summanen@taipalsaari.fi

Kuntalain 92 § kuuluu seuraavasti:

"Kunnanhallitus, kunnanhallituksen puheenjohtaja, kunnanjohtaja tai hallintosäännössä määrätty kunnan viranhaltija voivat ottaa kunnanhallituksen käsiteltäväksi asian, joka on tämän lain nojalla siirretty kunnanhallituksen alaisen viranomaisen tai kunnanhallituksen jaoston toimivaltaan ja jossa asianomainen viranomainen on tehnyt päätöksen."

Edelleen Kuntalain 92 §:ssä todetaan seuraavaa:

"Asia on otettava ylemmän toimielimen käsiteltäväksi sen ajan kuluessa, jossa 134 §:ssä tarkoitettu oikaisuvaatimus päätöksestä on tehtävä.

Ylemmän toimielimen käsiteltäväksi ei saa kuitenkaan ottaa:

1. lain tai asetuksen mukaisia lupa-, ilmoitus-, valvonta- tai toimitusmenettelyä koskevia asioita;
2. yksilöön kohdistuvia opetustoimen, terveydenhuollon tai sosiaalitoimen asioita;
3. 51 §:ssä tarkoitettulle kuntien yhteiselle toimielimelle siirrettyjä asioita, jos asianomaiset kunnat niin sopivat.

Kunnanhallitus voi ottaa käsiteltäväkseen myös lautakunnan alaisen viranomaisen päättämän asian.

Valtuuston 13.11.2019 § 54 hyväksymän hallintosäännön 37 §:n mukaan kunnanhallituksen alaisen viranomaisen on neljän päivän kuluessa pöytäkirjan tarkastamisesta ilmoitettava kunnanhallitukselle tekemistään ottokelpoisista päätöksistä, lukuunottamatta sellaisia asioita tai asiaryhmiä, joista kunnanhallitus on päättänyt, ettei se käytä otto-oikeuttaan. Jos pöytäkirjaa ei tarkasteta, määräaika laskeaan pöytäkirjan allekirjoittamisesta.

Viranhaltijapäätökset julkaistaan kunnan verkkosivuilla kuntalain 140 §:n mukaisesti.

Oheismateriaali

- Viranhaltijapäätösten päätösluettelo ajalta 10.3.–6.4.2022.

Sj

Sivistyslautakunta toteaa, ettei se käytä kuntalain 92 §:n mukaista otto-oikeutta. Viranhaltijapäätökset merkitään lautakunnan tietoon saatetuiksi.

Päätös

Hyväksyttiin.

Opetustuntiresurssi lukuvuonna 2022-2023

Sivla 12.04.2022 § 31
81/12.00.01/2022

Valmistelija

Anna-Mari Summanen, sivistysjohtaja
p. 040 015 1445
anna-mari.summanen@taipalsaari.fi

Sivistyspalvelut laati vuoden 2022 talousarvioesityksen kunnanhallitukselta saatujen ohjeiden mukaisesti. Virkaehtosopimuksen perusteella talousarvioon varattu euromääräinen summa muutetaan opetukseen käytettävissä oleviksi vuosiviikkotunneiksi. Tuntiresurssin määrittelyssä on otettu huomioon kouluittain luokkakoot, oppilaiden tuen tarve, tukiopetuksen keskimääräinen tarve ja virkaehtosopimuksen mukaisten erityistehtävien hoitaminen. Liitteenä ovat yleisopetuksen ja erityisopetuksen opetustuntiresurssien muutokset kouluittain lukuvuosina 2020–2023 ja opetustuntiresurssien käytön koulukohtaiset esitykset lukuvuodeksi 2022–2023 sekä kokonaisesitys lukuvuodeksi 2022–2023.

Taipalsaaren kunnan yleisopetuksen tuntikehysehdotus lukuvuodelle 2022–2023 on yleisopetukseen 747 vuosiviikkotuntia ja erityisopetukseen 209 vuosiviikkotuntia. Ehdotuksen kokonaisvuosiviikkotuntimäärä (956) on kahdeksan (8) enemmän kuin lukuvuonna 2021–2022. Yleisopetuksessa on nousua kaksi (2) tuntia ja erityisopetuksessa kuusi (6) tuntia.

Oheismateriaali

- Opetustuntiresurssit lv 2022-2023
- Tuntikehys / Kirkonkylän koulu lv 2022-2023
- Tuntikehys / Saimaanharjun koulu lv 2022-2023
- Tuntikehys / Vehkataipaleen koulu lv 2022-2023

Esittelijä

Sivistysjohtaja Anna-Mari Summanen

Päätösehdotus

Sivistyslautakunta hyväksyy Taipalsaaren kunnan opetussuunnitelma-resurssin lukuvuodelle 2022-2023 yleisopetukseen 747 tuntia ja erityisopetukseen 209 tuntia.

Päätös

Sivistyslautakunta hyväksyi Taipalsaaren kunnan opetussuunnitelma-resurssin lukuvuodelle 2022-2023 yleisopetukseen 747 tuntia ja erityisopetukseen 209 tuntia.

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen indeksitarkistus 1.2.2022 alkaen

Sivla 12.04.2022 § 32
56/12.06.00.04/2022

Valmistelija

Valmistelija: Anna-Mari Summanen
puh. 040 141 7758
anna-mari.summanen@taipalsaari.fi

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksut on sidottu indeksiin varhaiskasvatuksen asiakasmaksulain (1503/2016) 16 §:n perusteella. Indeksitarkistukset tehdään kahden vuoden välein.

Elokuun 2022 alusta voimaan tulevista varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen indeksitarkistuksista on annettu opetus- ja kulttuuriministeriön ilmoitus (1087/2021).

1.8.2022 tehtävän indeksitarkistuksen myötä kokopäivähoidosta perittävä enimmäismaksu on 295 €/kk perheen nuorimman lapsen osalta. Toisesta lapsesta perittävä maksu on enintään 40 % nuorimman lapsen maksusta eli enintään 118 €/kk. Seuraavien lasten maksu on 20 % nuorimman lapsen maksusta. Alin perittävä asiakasmaksu on 28 €/kk.

Tulorajat 1.8.2022 alkaen

Perheen koko	Voimassa oleva tuloraja	Maksu-prosentti	Tuloraja 1.8.2022
2	2 798	10,7	2 913
3	3 610	10,7	3 758
4	4 099	10,7	4 267
5	4 588	10,7	4 777
6	5 075	10,7	5 284

Oheismateriaali

- Opetus- ja kulttuuriministeriön ilmoitus 1087/2021
- varhaiskasvatuksen ja aamu- ja iltapäivätoiminnan asiakasmaksujen määräytymisperusteet 1.8.2022 alkaen.

Esittelijä

Sivistysjohtaja Anna-Mari Summanen

Päätösehdotus

Sivistyslautakunta hyväksyy ohjeistuksen varhaiskasvatusmaksujen määräytymisestä 1.8.2022 alkaen sekä päättää ottaa käyttöön varhaiskasvatuksen uudet maksuperusteet indeksitarkistuksen mukaisesti 1.8.2022 alkaen.

Päätös

Sivistyslautakunta hyväksyi ohjeistuksen varhaiskasvatusmaksujen määräytymisestä 1.8.2022 alkaen sekä päätti ottaa käyttöön varhaiskasvatuksen uudet maksuperusteet indeksitarkistuksen mukaisesti 1.8.2022 alkaen.

Sivistyslautakunta
Sivistyslautakunta

§ 23
§ 33

15.03.2022
12.04.2022

Lappeenrannan kaupungin erityisryhmien uinti- ja kuntosalikortin myöntäminen taipalsaarelaisille

Sivla 15.03.2022 § 23

Valmistelija

Anna-Mari Summanen, sivistysjohtaja
p. 040 015 1445
anna-mari.summanen@taipalsaari.fi

Lappeenrannan kaupungin liikuntatoimi esittää erityisryhmien uinti- ja kuntosalikortin myöntämistä taipalsaarelaisille. Uinti- ja kuntosalikortti voidaan myöntää sellaisille henkilöille, joilla on sairauden tai vamman kokonaishaitan luokka vähintään 12 tai liikuntavammasta aiheutuva haittaluokka vähintään 10 (Haittaluokalla tarkoitetaan tapaturmavakuutuslain mukaista haittaluokkaa; sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön asetus n:o 1649/2009). Henkilöt, jotka saavat Kelan hoito-, vammais- tai kuntoutustukea sekä henkilöt, joilla on voimassa oleva liikkumisesteisen pysäköintitunnus tai EU:n vammaiskortti, ovat oikeutettuja uinti- ja kuntosalikorttiin. Korttia ei myönnetä, mikäli hoito- tai vammaistuki on myönnetty ruokavaliotunnuksen perusteella.

Kortin toimintaperiaatteena on, että korttiin oikeutetun asiakkaan tulee varata aika Taipalsaaren kunnan hyvinvointiluotsilta kortin myöntämistä varten. Tämän jälkeen asiakas hankkii kortin Lappeenrannan kaupungilta. Asiakas maksaa kortista puolet ja toinen puoli tulee kerran vuodessa laskutettavaksi Taipalsaaren kunnalta oheisen hinnaston mukaisesti.

Erityisryhmien uinti- ja kuntosalikorttien hinnat (Taipalsaaren kunnan osuus/asiakas):

Uinti- ja kuntosalikortti	65 €/vuosi
Kuntosalikortti	20€/vuosi
Alle 18-vuotiaat lapset	30€/vuosi

Kortti on käytössä Taipalsaaren kuntosaleilla, Lappeenrannan ja Lauritsalan uimahalleissa ja kuntosaleilla, Sammonlahden palloiluhallin kuntosalilla sekä Joutsenohallin ja Ylämaan kuntosaleilla. Kortti on voimassa ostopäivästä vuoden eteenpäin.

Kela-kortin tunnuksat, jotka oikeuttavat korttiin:

Diagnoosi	Kela-kortin tunnus
Astma tai keukohtaumatauti	203
Diabetes	103
Epilepsia	111
Lihastauti	108
MS-tauti	109 tai 303
Parkinsonin tauti	110
Psykiatrinen sairaus	112 tai 188
Reuma	202

Sivistyslautakunta
Sivistyslautakunta

§ 23
§ 33

15.03.2022
12.04.2022

Sepelvaltimotauti	206
Sydämen vajaatoiminta	201

Lääketieteelliset lausunnot, jotka oikeuttavat korttiin:

CP-vamma (diagnoosi G80): lääketieteellinen selvitys
Diabetes: lääketieteellinen selvitys tablettihoitoisesta diabeteksestä
Elinsiirtopotilaat: lääketieteellinen selvitys
Etenevät keskushermoston sairaudet (diagnoosit G10-G13): lääketieteellinen selvitys
Fibromyalgia (diagnoosi M79): lääketieteellinen selvitys
Kehitysvammaiset: kehitysvammahuollon lausunto tai lääketieteellinen selvitys
Lihastauti (diagnoosit G70-G73): lääketieteellinen selvitys
MS-tauti (diagnoosi G35): lääketieteellinen selvitys
Osteoporoosi: lääketieteellinen selvitys
Psoriasispotilas, joka sairastaa myös reumaa
Psykiatrinen sairaus (diagnoosi F32,2 tai F33,2): lääketieteellinen selvitys tai eläkepäätös / B-lausunto psykiatrisista syistä*
Syöpäpotilaat: lääketieteellinen selvitys, alle kolme vuotta vanha todistus
Vammaiset lapset alle 16-v.: lääketieteellinen selvitys (esim. ADHD, autismi, epilepsia, syöpä, sydänlapset, astma, diabetes, reuma)

*Henkilöiden, joille erityisryhmien uinti- ja kuntosalikortti myönnetään B-lausunnolla psykiatrisista syistä, tulee esittää vuosittain voimassa oleva todistus kortin uusimiseksi.

Kortin tavoitteena on lisätä toimintarajoitteisten henkilöiden omatoimista liikkumista ja tasa-arvoistaa mahdollisuutta liikkumiseen. Liikunnalla on tärkeä rooli toimintakyvyn ylläpitämisessä. Fyysinen aktiivisuus on osa omahoitoa, jolla on mahdollista tukea hoitotasapainoa ja pienentää riskiä sairastua erilaisiin lisäsairauksiin. Kortti tukee mahdollisesti erityisryhmäläisten elämänlaatua sekä hillitsee kasvavia terveydenhuollon menoja.

Esittelijä

Sivistysjohtaja Anna-Mari Summanen

Päätösehdotus

Sivistyslautakunta päättää, että Taipalsaaren kunta lähtee tukemaan erityisryhmien uinti- ja kuntosalikorttia esityksen mukaisesti.

Päätös

Asia jätettiin pöydälle lisäselvityksiä varten.

Sivla 12.04.2022 § 33
59/02.04.01.02/2022

Valmistelija

Anna-Mari Summanen, sivistysjohtaja

Sivistyslautakunta
Sivistyslautakunta

§ 23
§ 33

15.03.2022
12.04.2022

p. 040 015 1445

anna-mari.summanen@taipalsaari.fi

Erityisryhmien uinti- ja kuntosalikortin kokeilua taipalsaarelaisille on selvitetty ja suunnitelmaa on tarkennettu. Tavoitteena on toteuttaa erityisryhmien uinti- ja kuntosalikortin myöntäminen taipalsaarelaisille vuonna 2022 kootusti siten, että pystytään kattavasti kartoittamaan kortin käytöstä kiinnostuneiden määrä ja siitä kunnalle aiheutuvat kustannukset.

Ehdotus kortin käyttöönotosta vuonna 2022 on seuraava:

- Erityisryhmien uinti- ja kuntosalikortin hakuaika järjestetään taipalsaarelaisille 1.6.–7.8.2022 (sähköinen tai paperinen hakemus hyvinvointiluotsille).

- Hyvinvointiluotsi tarkistaa hakemukset ja myöntää kortin lunastamisoikeuden sopimuksen mukaisten ehtojen perusteella (8.–14.8.2022).

- Myönteisellä päätöksellä asiakas voi lunastaa erityisryhmien uinti- ja kuntosalikortin Lappeenrannan kaupungilta maanantaista 15.8.2022 alkaen (keskustan tai Lauritsalan uimahallin kassalta).

- Kortti on voimassa yhden vuoden kortin lunastamispäivästä alkaen.

Edellä mainittu aikataulu mahdollistaa sen, että erityisryhmien uinti- ja kuntosalikortteihin varattava kunnan maksuosuus on huomioitavissa vuoden 2023 talousarviota laadittaessa. Erityisliikuntakortin tuomat kustannukset kunnalle huomioidaan jatkossa liikuntapalveluiden vuosittaisessa talousarviossa.

Esittelijä

Sivistysjohtaja Anna-Mari Summanen

Päätösehdotus

Sivistyslautakunta päättää, että Taipalsaaren kunta lähtee tukemaan erityisryhmien uinti- ja kuntosalikorttia täydennetyn esityksen mukaisesti.

Päätös

Sivistyslautakunta päätti, että Taipalsaaren kunta tukee erityisryhmien uinti- ja kuntosalikorttia ensimmäisen vuoden osalta täydennetyn esityksen mukaisesti. Erityisryhmien uinti- ja kuntosalikortti tulee lunastaa ajalla 15.-31.8.2022 Lappeenrannan kaupungilta. Kunnan ensimmäisen vuoden kustannusten selvittyä, sivistyslautakunta päättää erityisryhmien uinti- ja kuntosalikorttien tukemisen jatkosta.

Sivistyslautakunta

§ 34

12.04.2022

Viestittävät asiat / Sivistysjohtajan ajankohtaiset

Sivla 12.04.2022 § 34
182/07.02.01/2021

1. Taukopenkit
 2. Valtakunnalliset lastensuojelutilastot 2020
 3. Kyläkerrokset
 4. Järjestöavustukset
 5. Rekrytoinnit
- Sivistysjohtaja Anna-Mari Summanen

Päätös

Sivistyslautakunta merkitsi asiat tietoonsa saatetuksi.

Sivistyslautakunta

§ 35

12.04.2022

Muut asiat

Sivla 12.04.2022 § 35
191/00.02.09/2021

1. Tilannekatsaus ukrainalaisten perusopetukseen valmistavasta opetuksesta Taipalsaarella.

Päätös

Sivistyslautakunta keskusteli asiasta.

Muutoksenhakuohje koskee pykälä: § 28, § 29, § 30, § 34, § 35

TAIPALSAAREN KUNTA

Muutoksenhakukielto

Päätökseen, joka koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei ole muutoksenhakuoikeutta (Kuntal 136 §).

Muutoksenhakuohje koskee pykälä: § 31, § 32, § 33

MUUTOKSENHAKUOHJEET

Pöytäkirja on 25.4.2022 viety nähtäväksi yleiseen tietoverkkoon.

MUUTOKSENHAKUKIELLOT

Kieltojen perusteet	Seuraavista päätöksistä ei saa tehdä kuntalain 136 §:n mukaan oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa. Pykälät: 28, 29, 30, 34, 35
	Koska päätöksestä voidaan tehdä kuntalain 134 §:n mukaan kirjallinen oikaisuvaatimus, seuraaviin päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla: Pykälät:
	Laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa 6 §:n / muun lainsäädännön mukaan seuraaviin päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla. Pykälät ja valituskieltojen perusteet Pykälät:

OIKAISUVAATIMUSOHJEET

	Seuraaviin päätöksiin tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Viranomaisen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, osoite ja postiosoite: Taipalsaaren sivistyslautakunta Kellomäentie 1, 54920 Taipalsaari Sähköposti: kirjaamo@taipalsaari.fi Pykälät: 31, 32, 33 Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.
Oikaisuvaatimuksen sisältö	Oikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimus perusteineen ja se on tekijän allekirjoitettava.

HANKINTAOIKAISUOHJE

	Hankintaoikaisun voi tehdä tarjouskilpailuun osallistunut tarjoaja tai osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas eli se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (<u>asianosainen</u>). Pykälä:
--	---

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen ja valitusaika	Seuraaviin päätöksiin voidaan hakea muutosta kirjallisella valituksella. Oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen saa hakea muutosta kunnallisvalituksin vain se, joka on tehnyt oikaisuvaatimuksen. Mikäli päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, saa päätökseen hakea muutosta kunnallisvalituksin myös asianosainen sekä kunnan jäsen.
	Itä-Suomen hallinto-oikeus Postiosoite: PL 1744, 70101 Kuopio Käyntiosoite: Minna Canthin katu 64 Sähköposti: ita-suomi.hao@oikeus.fi Puh: 029 564 2502 Faksi: 029 564 2501 Kunnallisvalitus, Valitusaika 30 päivää

	Pykälät: Hallintovalitus, Valitusaika 30 päivää Pykälät:
	Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet
Valitusviranomaisen ja valitusaika	Muu valitusviranomaisen, osoite ja postiosoite Valitusaika 14 päivää Pykälät: Valitusaika alkaa päätöksen tiedoksisaannista. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon kun pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäväksi. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana. Maankäyttö- ja rakennuslain mukaan kaavan tai rakennusjärjestyksen hyväksymistä koskevan päätöksen katsotaan kuitenkin tulleen asianosaisten tietoon silloin kun päätös on kuntalain 140 §:n mukaisesti asetettu yleisesti nähtäville. Sähköisesti lähetetyn päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Vaikutuksiltaan vähäisenä pidettävästä asemakaavan muutoksesta valituksen voivat tehdä ne, joiden oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa. Alueellisella ympäristökeskuksella ja muulla viranomaisella on toimialaansa kuuluvissa asioissa valitusoikeus. Valitusoikeus on myös maakunnan liitolla ja kunnalla, joiden alueella kaavassa osoitetulla maankäytöllä tai rakennusjärjestyksellä on vaikutuksia. Rekisteröidyllä paikallisella tai alueellisella yhteisöllä toimialaansa kuuluvissa asioissa toimialueellaan on myös valitusoikeus. Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä, toimitus on ylittynyt toimivaltansa tai päätös on muuten lainvastainen. Pelkästään kunnan jäsenyyden perusteella valitusoikeutta ei ole silloin, kun kyse on vaikutuksiltaan vähäisenä pidettävästä asemakaavan muutoksesta (MRL 191 § 3 mom.). Hankinta-asiaa koskevan päätöksen tarjoaja, osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas tai muu taho, jota asia koskee, voi saattaa asian markkinaoikeuden käsiteltäväksi tekemällä valituksen.
Valituskirja	Valituskirjassa on ilmoitettava - päätös, johon haetaan muutosta - miltä osin päätöksestä valitetaan ja muutos, joka siihen vaaditaan tehtäväksi - muutosvaatimuksen perusteet. Valituskirjelmässä on ilmoitettava valittajan nimi ja kotikunta. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta. Lisäksi on ilmoitettava postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa. Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä. Valituskirjelmään on liitettävä päätös, josta valitetaan, alkuperäisenä tai jäljennöksenä sekä todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta. Valituskirjelmään on liitettävä asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle. Asiamiehen on liitettävä valtakirja sen mukaan kuin HLL 21 §:ssä säädetään.
Valitusasiakirjojen toimittaminen	Valitusasiakirjat on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valitusasiakirjat toimittaa viranomaiselle ensimmäisenä sen jälkeisenä päivänä. Oikaisuvaatimuksen voi toimittaa oikaisuvaatimusviranomaiselle henkilökohtaisesti, asiamiestä käyttäen tai omalla vastuulla lähettämällä viestillä tai postitse. Oikaisuvaatimuksen voi toimittaa myös faksina tai sähköpostitse. Sähköisen viestin (faksin tai sähköpostin) katsotaan saapuneen viranomaiselle silloin, kun se on viranomaisen käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä siten, että viestiä voidaan käsitellä. Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Valitusasiakirjat voi toimittaa myös: nimi, osoite ja postiosoite Pykälät: Valitusasiakirjat on toimitettava ¹⁾: nimi, osoite ja postiosoite Pykälät:

Lisätietoja	Tuomioistuinmaksulain (1455/2015) 2 §:n nojalla muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksu 260 euroa hallinto-oikeudessa. Mikäli hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi, oikeudenkäyntimaksua ei tuomioistuinmaksulain 9 §:n nojalla peritä. Maksua ei myöskään peritä tuomioistuinmaksulain 5 §:ssä erikseen säädetyissä asioissa eikä saman pykälän 15 -kohdan perusteella myöskään asioissa, joiden käsittely tuomioistuimessa on muualla laissa säädetty maksuttomaksi. Maksuvelvollinen on tuomioistuinmaksulain 6 §:n nojalla vireillepanija ja maksu on valituskirjelmäkohtainen. Yksityiskohtainen oikaisuvaatimusohje/valitusosoitus liitetään pöytäkirjan otteeseen.
--------------------	--

¹⁾ Jos toimitettava muulle kuin valitusviranomaiselle